

Heiligenkreuz, Zisterzienserstift, Cod. 218

Benedict Gsell: Verzeichniss der Handschriften in der Bibliothek des Stiftes Heiligenkreuz, in: Die Handschriften-Verzeichnisse der Cistercienser-Stifte I (Xenia Bernardina II,1). Wien 1891, 115-272, 175. [Digitalisat]

175

pervenire confidat. (Ed. Mansi XVI, 863). — 11. Fol. 106—152 vo. *Incipiunt capitula sinodi Uuormacensis*. Anf.: Cum studia amoris Christi. Ende: et iudicamus et esse volumus. — 12. Fol. 152vo—183. (Alia collectio). *Institutio et fides Niceni concilii* subditis capitulis suis. Facta est autem hec sinodus. Ende: domum esse orationis. — 13. Fol. 183—184. *De lege Moyses hepreorum gentis*. Anf.: Primo omnium divinas leges. Ende: nocendi facultas. (= Prolog. legis Baiuvariorum, MG. LL. III, 257). — 14. Fol. 184—204 vo. *Lex Alamannorum*. Anf.: Si quis liber res suas. Ende: dereliquit. (Cf. MG. LL. III, 6). — 15. Fol. 205—206 vo. *Ansegisi capitularia*. Anf.: Dominante per secula infinita. Ende: in aestate observandum esse possit. — 16. Fol. 266 vo—273. *Incipiunt capitula que Luodouuicus Cesar et Hlotharius imperator filius eius cum consensu eorum fidelium dederunt*. Anf.: Volumus ut missi nostri. Ende: ministerium amittat. — 17. Fol. 273 bis 276. (*Kapitelverzeichniss*). Cap. 1: de tercia coniunctione. In tercio genudo separantur. Ende (Cap. 19): aliam non accipiat. — 18. Fol. 276—282 vo. *Incipiunt capitula*. Anf.: Si in quarta progenie reperti fuerint. Ende (cap. 46): a quocumque etiam per vasa. — 19. Fol. 283—311 vo. (*Kapitelverzeichniss*). Cap. 1: Si quis in exercitu infra regnum. Ende (cap. 92): habeat potestatem et donare. — 20. Fol. 311 vo—330 vo. *Capitulare quem constituit in Papia*. Anf.: Instituumus ut sicut domnus rex Karolus. Ende (cap. 66): circa divinum cultum omnibus. (Schluss von cap. 66 bis cap. 72 fehlt). Vergl. über diese Handschrift Pertz, Archiv Bd. X. S. 595.

218. Pg. XIV. Jahrh. 444 Bll. kl. Fol. 2 Coll.

1. Fol. 1—130 vo. *Sermones de Sanctis per circulum anni* (Saxonis antiqui?). Anf.: Extendam palmas meas etc. Hoc verbum Moysi beatus Andreas dicere potuit. Ende: nobis autem bene preesse concedat etc. — 2. Fol. 130 vo—180vo. *Salutatio b. Virginis Mariae*. Anf.: Quoniam ut ait Jeronimus nulli dubium est. Ende: fructus ventris tui etc. — 3. Fol. 181—418. *Sermones de tempore per circulum anni*. Anf.: Emitte manum tuam de alto, etc. Ecce karissimi sicut naufragi. Ende: expellendum cognoscit etc. — 4. Fol. 418 vo—419. *Expositio orationis Dominicae*. Anf.: Non solum creatione. Ende: a malo sicut filios. — 5. Fol. 419vo. *Articuli fidei*. Anf.: Petrus interpretatur agnoscens. Ende: erit Domino regnum. — 6. Fol. 420—444 vo. *Sermones*. Anf.: Ecce rex tuus venit etc. Circa incarnationem Domini debemus querere. Ende: racionalis dicitur in intellectu. (Schluss fehlt). — Fol. 1: Iste liber est sancte Marie monasterii sancte Crucis in Austria, quem emit frater Ulricus Aurifaber eiusdem monasterii monachus in Herbipolim (!) civitate pro 7 flor. a venerabili domino Gunthero capellano domini Herbipolensis episcopi. (saec. XV).

219. Pg. XII. Jahrh. 182 Bll. kl. Fol. mit Initialen.

1. Fol. 1—4. *S. Aurelii Augustini epistolae ad Valentinum abbatem* (epp. 214 et 215). Anf.: Venerunt ad nos duo iuvenes. Ende: veniat ad me frater Florus. — 2. Fol. 4 vo—39. Idem: *Liber de gratia et libero arbitrio*. Anf.: Propter eos qui hominis liberum arbitrium. Ende: multitudinem peccatorum. — 3. Fol. 39—47. Idem: *De praedestinatione gratiae (!)*. Anf.: Cum in sacrarum voluminibus litterarum. Ende: voraginem decidamus. — 4. Fol. 47—48vo. *Valentini monachi epistola ad S. Augustinum*. Anf.: Venerabilia scripta et librum. Ende: infirmos instruere. — 5. Fol. 49—52. Idem: *Sermo*. Anf.: Rogavi vos hesterno die.

Heiligenkreuz, Zisterzienserstift, Cod. 218

Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Schrift- und Buchwesen: manuscripta.at -
Mittelalterliche Handschriften in österreichischen Bibliotheken

Permalink: manuscripta.at/?ID=30380

Hill Museum & Manuscript Library, Saint John's University, Collegeville MN, USA - Online manuscript description:

[OLIVER](#) - Online manuscript description (HMML)